

Wieringer Eilandmuseum

Jan Lont

Klepel, oktober 2024

Bronzen klepels in het klokkengieterijmuseum in Heiligerlee (Gr.)

1

Voortgang bouwplannen en energietransitie

Zoals u in het vorige (augustus-)nummer van de Klepel hebt kunnen lezen is dit najaar zowel de energietransitie als de vergroting van het museumdepot van start gegaan. Wellicht hebt u de eerste vorderingen daarvan kunnen aanschouwen. De bouwwerkzaamheden liggen op schema. We hopen dan ook dat ze vóór het invallen van de winter klaar zullen zijn. Voor het nieuwe depot wordt sinds eind augustus gebruik gemaakt van de diensten van de firma Dirk Boersen, bekend aannemer uit Hippolytushoef. Op het dak van het depot zullen zonnepanelen worden gelegd. Aan de lucht-warmtepompinstallatie wordt sinds 20 september hard gewerkt door de Westfriese firma Warmtebelang uit Hem.

Daarnaast wordt de entree van ons museum wat aantrekkelijker gemaakt en er zullen twee zitbankjes geplaatst worden door een aantal van onze vrijwilligers.

Voorlopige plaats van het schuurtje na verwijdering; straks komt het bij de taanketel. // Grond wordt uitgegraven

18 augustus: Taandag en Oudhollandse spelen

Zondag 18 augustus werd alweer de laatste taandag van dit seizoen gehouden. Het weer was mooi en geschikt voor allerlei oudhollandse spelen, zoals sjoelen, twee emmertjes water halen en steltlopen. Leuk voor de kinderen. De taanketel was opgestookt en deelnemers boenden de zeilen. En Bert Mulder van de Wieringer Vishandel zorgde weer voor prima kibbeling!

Ook Rina Klein en Odile Nouhan van de *Historische Vereniging Wieringen* waren aanwezig om de enige en originele **Wieringer Scheurkalender 2025** aan de man te brengen.

De bezoekers hadden een leuke dag en de gasten die namens de Historische Automobiel Vereniging (HAV) de taandag bezochten, genoten van de rondleiding en van onze tentoonstelling in en om de boerderij en het bezoekerscentrum: 'Wierringen, 100 jaar eiland aan de vaste wal'.

3

22 september: Oogstfair 2024

Op zondag 22 september, de dag waarop de herfst intrad, was er weer er een oogstfair, een jaarlijks terugkerend fenomeen. Opnieuw boekten we stralend weer. De dag duurde van 11 tot 16.00 uur, waarbij het eerste uur besteed werd aan het klaarzetten van tafels en attributen, en stond in het teken van de oogst en het proefmoment van het Wad-Sap Collectief (wadsap@kpnmail.com).

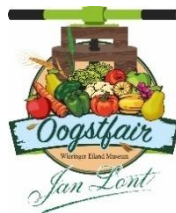
Op deze dag zou men ingebracht fruit hebben kunnen laten persen door de Fruitpers Friesland-Zuid. Normaal gesproken zou ieder die een bijdrage levert mogen meedoen met het collectief en ook meedelen in de opbrengst: als plukker, als inbrenger van het fruit en als helper bij het persen. Helaas was de appel- (en peren-) oogst dit jaar onvoldoende om er speciaal een grote fruitpers voor te laten komen. Vandaar dat Wadsap met de hele oogst naar Friesland reisde om hem te laten persen, en vervolgens aanleverde in pakken van 3 liter. Deze werden vanuit de keuken van het bezoekerscentrum en de kassantent bij de entree verkocht voor € 9,--.. Ze waren binnen een week uitverkocht!

4

Diverse appellrassen (zie boven) tentoongesteld door POM Appelman. Leden daarvan maken deel uit van de werkgroep determineren van de pomologische vereniging.

Deze werkgroep bestaat uit Cees Wonder, Bert Tessel en Kees Vlaar.

Om half twee was er een officieel 'proefmoment' van Wadsap en Museum Jan Lont (foto Bert Tessel)

Wederom stond Bert Mulder er met zijn viskar (gevuld met kibbeling). Maar ook andere deelnemers, zowel binnen als buiten, die we kennen van vorige gelegenheden. Imker Marga Lont was er, deze keer zonder bijen, maar wel met honing en waskaarsen; Hennie Helsloot met kruiden (Kruidenkracht) en Marlon Koolen, met mooie boeketten en bloemen uit de pluktuin. Zij geeft ook workshops. Nieuw waren Bierbrouwerij René Halfweeg, Vera's a Bakery (Vera Temmerman) met taart cupcakes, Daan Pruimboom (Wheering&Homeland) en Jerke's trostomaatjes.

En uiteraard kwamen er uit onze eigen stal De Madjes (Tineke en Antje) met trekzakmuziek, Alma Vriesman met viltkunst en Iris Hos en Riet Mulder, met een assortiment van gesponnen en gebreide wol.

28 oktober: Vrijwilligersuitje naar Hoorn en Medemblik

6

Wieringer Eiland Museum
Jan Lent

MUSEUM
STOOMTRAM
HOORN-MEDEMBLIK

Maandag 28 oktober: een tochtje naar Hoorn en Medemblik met een bus van Peer Baltus, als teken van dank en waardering voor de grote inzet voor het museum. Vertrek om 9 uur naar het stoomtrammuseum in Hoorn, waar ons een rondleiding te wachten stond door het museum en het monumentale werkplaatsgebouw uit 1929. Om half elf instappen in de stoomtram die ons naar Medemblik zou brengen, met koffie en koek aan boord. Tegen twaalf werden we wederom met de bus van Baltus naar het Oorlogsmuseum gereden, waar ons een lunchbuffet werd aangeboden. We konden daarna twee exposities bekijken: “Keuzes in Almersdorp” en “De weg naar de vrijheid”.

Varia

Begin augustus was er de jaarlijkse viering “**Achter de woalkes**” in ons museum, georganiseerd door de Doopsgezinde gemeente. Deze dienst, gelukkig buiten, werd geleid door ds. Tjalling Kindt. Ons lid Jan Lont organiseert al sinds vele jaren een keer per jaar deze ‘hagepreek’, die de oude verbondenheid tussen de doopsgezinden en het dorp Stroe weergeeft. Er stond hier ooit een Vermaning, die in 1933 helaas is afgebrand. Het is tegenwoordig een vorm van religieus cultureel erfgoed, waaraan iedereen mag deelnemen! Organist was Jos Glim.

7

Op **23 augustus** vierden André en Christine Lont in de ontmoetingsruimte met talrijke familieleden, vrienden en bekenden (waaronder het bestuur van ons museum) het heugelijke feit dat zij die dag 50 jaar geleden getrouwd zijn.

Sterrenkijkavond

Zaterdag 23 november wordt in het kader van Nacht van de Nacht een Sterrenkijk avond georganiseerd. Zowel bij de donkerte-belevingsplek als in de ontmoetingsruimte zal er een programma zijn met Koen van den Driesch (Waddensky).

Wereldlichtjesdag is dit jaar **op zondagavond 8 december**. Evenals vorige jaren zal de officiële ontvangst en het startpunt van een stille tocht naar de Kapel in ons museum liggen. Aanvang 19.00 uur. Kaarsen zullen worden aangestoken, waarna de lichtwandeling naar de begraafplaats zal plaatsvinden. De klok van de Kapel zal worden geluid.

Hieronder zomaar een foto, gemaakt door Corrie Maas. Gewoon, omdat het leuk is om te zien dat er steeds opnieuw mensen zijn die ons museum een goed hart toedragen en hun talenten daarvoor willen inzetten: **v.l.n.r Alma Vriesman, Petra Leen en Harry Jasper**, bezig met onze financiën. Bovendien heten we **Niek Poortman en Tiny Moes** welkom. Ze zijn beiden sinds kort enthousiast vrijwilliger bij ons geworden.

Rechts het enige hennetje dat in de zomer als klein kuikentje uit het ei kroop. Ze is nu een mooie forse kip geworden.

8

Herfst

Op 10 november zal er wol geverfd worden met wouw. Dit levert een citroengele verfstof op, die we in de tuin hebben!

wede, wollen sokken en kalebassen

En verder oppert Els Mostert een leuk idee voor in de maand december. Een gezellige ochtend, waarop we met elkaar kerststerren kunnen maken van wc-rolletjes, voor in het bezoekerscentrum, in de kerstboom en op de tafels. Je hebt 18 rolletjes nodig voor 1 ster. Enkele sterren kunnen met groen uit de tuin versierd worden. De datum wordt nog nader bekend gemaakt.

Hieronder **Els Otto en André Lont op 20 oktober** bij de overhandiging van een schilderij van een Wieringer boerderij, dat ten geschenke wordt gegeven aan ons museum.

Het schilderij betreft ‘de Hoogte’, een boerderij op Westerklijf, die via “mijn oma Anna Lont, mijn moeder Elsje Klaasse Bos bij mij terecht is gekomen”, aldus Els Otto.

Zij vervolgt aldus: “Anna Lont heeft op de boerderij gewoond, samen met haar zus Trijntje en broers Dirk en Jaap. Jaap heeft met Johanna op de boerderij gewoond met hun drie kinderen, Jan Pieter, Homme en Tjerkje”.

ROTGANZEN

tekst: Marcel van Kammen

Vanaf eind november/begin december zit het waddengebied jaarlijks weer vol met ganzen. Grote aantallen brandganzen grazen op de graslanden op de Waddeneilanden of binnendijs langs de kust. Minstens zo mooi is de rotgans. Je vindt ze in kleinere aantallen in het waddengebied, maar ook vaker buitendijs. Hier foerageren ze op de kwelders of vind je ze rustend op het water van de Waddenzee (en het Amstelmeer, red.) De naam doet vermoeden dat het een vervelend dier is, maar eigenlijk heeft de rotgans zijn naam te danken aan het geluid wat ze maken: dit klinkt een beetje als *rot rot rot*.

Illustratie: beeld Theo Mulder, *Vertrekkende rosganzen*

Paspoort van de rosgans. De rosgans is een echte langeafstandstrekker. De vogels broeden op de Siberische toendra's en trekken in het najaar richting Nederland. Het grootste gedeelte van de wereldpopulatie brengt de winter in Nederland door, waarbij een klein gedeelte doortrekt naar Engeland, België en Frankrijk. Dit betekent dat sommige vogels een afstand afleggen tot wel 5.000 kilometer. Jaarlijks overwinteren er in Nederland zo'n 60.000 rosganzen. Dit zijn kleine aantallen als je het afzet tegen de aantallen brandganzen of kolganzen die Nederland 's winters bezoeken. De rosgans is makkelijk van andere ganzensoorten te onderscheiden door zijn zwart met grijswitte verenkleed en is daarnaast redelijk kustgebonden. Een waarneming van deze soort in het binnenland is behoorlijk uniek. Naast de algemene rosgans zitten er in deze groepen soms ook enkele exemplaren van de gelijkende witbuikrosgans en zwarte rosgans. Deze twee soorten zijn een stuk lastiger van de gewone rosgans te onderscheiden en zijn behoorlijk zeldzaam.

Wanneer & waar is de rosgans te zien? Zoals gezegd is de rosgans een soort die in Nederland redelijk kustgebonden is. Een groot gedeelte is te vinden in de Zeeuwse Delta, op graslanden langs de Noordzeekust en vooral ook in hele grote aantallen in het Waddengebied. De vogels foerageren hier vooral op graslanden op de Waddeneilanden zoals Texel, Terschelling, Schiermonnikoog en Ameland (en Wieringen, red.) maar ook op de binnendijkse graslanden langs de Friese en Groningse waddenkust. De met gras begroeide zeedijken zijn geliefde plekken voor deze soort om te foerageren. Daarnaast foerageren ze graag op de kweldervegetatie, waardoor je ze ook goed kunt waarnemen langs de pier van Holwerd bijvoorbeeld. Het aantal overwinterende rosganzen in Nederland is de laatste 15 jaar redelijk stabiel, terwijl er daarvoor een aflopende trend waarneembaar was. In de broedgebieden van de vogels is het broedsucces grotendeels afhankelijk van het aantal lemmingen. In jaren met voldoende lemmingen storten roofdieren als de poolvos zich massaal op de lemmingen, terwijl ze in jaren met weinig lemmingen zich vooral tegoed doen aan de eieren en kuikens van onder meer de rosganzen en brandganzen.

Net als andere ganzensoorten is de rosgans redelijk schuw wanneer ze zich in grote groepen bevinden. Wanneer er een schrikt, gaan ze massaal de lucht in. Het beste is dan ook om deze vogels vanaf een afstandje vanuit de auto te bewonderen, zodat de auto als mobiele schuilhut dienst doet. Ze hebben minder angst voor auto's dan voor mensen die te fiets of te voet naderen.